

1. Argibide orokorrak

Biztanleria (2017):	10.961
Zabalera:	226,3 km ²
Nafarroa2000 zer eskualdetakoa:	Erriberagoiena (ikus mapa)
Udalerriak:	Lazagurría, Lodosa, Mendavia, Sartaguda, Sesma

2. Komunitatea eta osasuna

Lodosako eskualde oinarrizkoko biztanleriaren piramideak erraboil itxura du; 35etik 60 urte bitarteko biztanleak dira nagusi, nahiz eta oinarrian talde franko agertzen diren. Biztanleria maskulinizatua ageri da tarteko adinetan. Lodosako eskualde oinarrizkoa da 14-19 urteko ama duten jaioberrien tasa (%10,0) eta muturreko pobrezia arrisku tasa (11,2%) handienak dituztenetakik.

Lodosako eskualde oinarrizkoa emaitza hoberenak agertzen dituzten eskualde oinarrizkoen %25en artean dago, urteko kontrol erregistratua duten diabetiko eta hipertentsiodunen portzentajeari dagokionez (%72,0 eta %79,4, hurrenez hurren). Kontrara, emaitza okerrenak agertzen dituzten eskualde oinarrizkoen %25en artean dago, diabetesa diagnostikatua duten pertsonen prebalentziari dagokionez (%8,3) eta emakumezkoen eta gizonezkoen antsiolitiko eta antidepresiboen kontsumoari dagokionez (%21,9 eta %10,8, hurrenez hurren), izanik

Nafarroako handiena antsiolitiko eta antidepresiboak kontsumitzen dituzten emakumeen proportzioa.

Nafarroa2000 zonifikazioan Lodosako eskualde oinarrizkoa gehiena Erriberagoieneko eskualdean baitago, aurrekoek gain, ondoko orrialdeko irudian agertzen dira Ipar-mendebaldeari dagokion adierazleak, bizimoduei, enpleguari eta ikasketa mailari buruzko inkestetatik aterak. Erriberagoieneko eskualdean emaitza hoberenak agertzen dira gazteen alkohol kontsumo intentsiboari dagokionez (%28,2). Kontrara, eskualde honek emaitza okerrenak agertzen ditu tabakoaren eguneroko kontsumoari dagokionez 14 urtetik goitikoen artean (%25,0), bereziki gazteen artean (%28,4), baita gazteen sedentarismoari dagokionez ere (%27,5).

3. Osasunerako baliabideak

Komunitatean osasunerako aktiboak daude, hay da, Osasuna eta ongizatea mantentzeko eta sortzeko pertsonen, komunitateek eta herriek duten gaitasuna indartzen ahal duten baliabideak (salutogenesia).

[-> Ikus eskualdeko aktiboaren mapa](#)

4. Adierzleen laburpena

Ondoko irudian agertzen dira, adierzle sorta baterako, eskualdeko balioak (puntu gorria) Nafarroako batez bestekoaren aldean (barra bertikala) eta Nafarroako eskualde oinarrizkoen multzoaren aldera. ADierazleen deskribapen zehatzagorik nahi izanes gero ikus daitezke haien [banakako fitxak](#), behatokiaren webgunean.

Grupo	Indicador	Periodo	Nº casos		Valor		Media		Mejor
			Zona	Zona	Zona	Navarra	Peor		
Faktore soziodemografikoak	1. Jaiotza tasa	2015	83	7,5	9,4	3,7		27,0	
	2. 14-19 urteko ama duten jaioberriak	2011-2015	16	10,0	5,4	16,7		0,0	
	3. Gehienez ere lehen mailako ikasketak dituzten gazteak #	2011	269	8,3	9,2	15,7		6,7	
	4. Langabezia tasa #	2016	-	12,4	12,5	14,5		7,9	
	5. Muturreko pobreziaaren arriskuaren tasa	2015	-	11,2	8,8	16,6		4,7	
	6. Zahartzaroko mendekotasun indizea	2016	2.638	37,7	29,5	63,9		2,7	
	7. Bakarrik bizi diren > 80 urteko emakumezkoen etxeak	2016	-	40,3	39,0	49,1		15,8	
	8. Bakarrik bizi diren > 80 urteko gizonezkoen etxeak	2016	-	21,1	19,1	35,1		10,3	
Bizimoduak	9. Partez edo guztiz amagandik edoskitzen duten 6 hilabeteko	2015	64	56,3	61,2	44,4		80,0	
	10. Sedentarisinoa gazteetan (14-29 urte) #	2013	33	27,5	20,2	27,5		16,0	
	11. Alkoholaren kontsumo intentsiboa gazteetan (14-29 urte) #	2013	41	28,2 *	37,8	45,1		28,2	
	12. Tabakoaren kontsumo gazteetan (14-29 urte) #	2013	41	28,4	22,6	28,4		19,6	
	13. Tabakoaren eguneroko kontsumo #	2012	50	25,0	20,5	25,0		19,2	
	14. Antsiolitikoaren eta antidepressiboaren kontsumo emakumezkoetan	2016	1370	21,9 *	17,7	21,9		11,7	
	15. Antsiolitikoaren eta antidepressiboaren kontsumo gizonezkoetan	2016	624	10,8 *	8,6	12,5		7,3	
Gaixotze-tasa	16. Haurren obesitatearen prebalentzia (0-5 urte)	2015	26	4,8	4,3	8,7		2,0	
	17. Diabetesa diagnostikaturiko pertsonen prebalentzia	2017	870	8,3 *	7,1	9,0		4,6	
Osasun Sistema	18. HbA1c-ren neurketa duten diabetikoak	2016	628	72 *	67,8	47,4		94,2	
	19. TA-ren neurketa duten hipertentsoak	2016	1.935	79,4 *	65,4	49,9		90,7	
Heriotza-tasa	20. Emakumezkoen bizi-itxaropena jaiotzean	2008-2015	-	86,1	86,2	83,6		87,6	
	21. Gizonezkoen bizi-itxaropena jaiotzean	2008-2015	-	79,7	80,1	78,0		84,1	

Adierazleen iturria: 1-2: Bizit. Mugimendu Nat.; 3: Zentsua; 4: Bizit. Aktiboaren Ink.; 5: Errenta Estat.; 6-8: Errolda; 10-12: Naf. Gazteen Ink.; 13: Bizi-Baldintzen Ink.; 14-15: Botika Prest.; 9, 16-19: Oin.Osasun Lag.; 20-21: Naf. Osasun Pub. eta Lan Osas. Inst.

Nafarroako Erriberagoineneko adierazleak, Nafarroa 2000 zonifikazioaren arabera (NEI). Irudian adierazten diren balioen kopurua: 7 balio, 3, 4 eta 13. adierazleetan; 6 balio, 10-12. adierazleetan.

* Nabarmen desberdinak ($p < 0,05$) Nafarroako emaitzatik (bizimoduaren, gaixotze-tasaren, osasun sistemaren eta heriotza-tasaren adierazleentarako egindako kontrastea). **1.** Jaiotze-tasa gordina (%); **2.** Urteko ugalkortasun-tasa berariazkoa (%) 14-19 urteko ametan; **3.** 2. graduiko ikasketak burutu ez dituzten 20-24 urteko gazteen %; **4.** Langabetuen % biztanleria aktiboaren aldean, 4 hiruhilekoko batez bestekoa; **5.** Etxeko guztien errentaren baturak pobreziaaren atalasetik behera egiten duenean, halako etxeetan bizi diren pertsonen % (kontsumo unitate bakoitzeko urteko diru-sarreraren medianaren %30, pertsonen banaketa hartuta. Pobreziaaren atalasea, 2015ean: 5150 €); **6.** ≥ 65 urteko pertsonen %, 15-64 urteko pertsona guztien aldera; **7 eta 8.** Bakarrik bizi diren ≥ 80 urteko pertsonen %, adin horretan familiaren etxebizitzetan bizi diren guztien aldean; **9.** 170-190 egunetara partez edo osotara amagandik edoskitzen duten bularreko haurren %; **10.** Ohiko jardueran nahiz aisialdian jarduera fisiko urria edo batere egiten ez duten 14 – 29 urteko gazteen %; **11.** Azken 30 eguneko kontsumo trinkoa edo betekada (*binge drinking*) egin duten 14-29 urteko gazteen % (4 EUE edo gehiago emakumeen artean, eta 5 EUE edo gehiago gizonezkoen artean, bi orduz); **12.** Eguneroko tabakoa kontsumitzen duten 14-29 urteko gazteen %; **13.** Eguneroko tabakoa kontsumitzen duten ≥ 15 urteko pertsonen %; **14 eta 15.** Azken urtean, talde hauetarikoren bateko 3 ontzi gutxienez kontsumitu dituzten pertsonen tasa doituia: N50B antsiolitikoak, N05C hipnotikoak eta lasaigarriak eta/edo N06A antidepressiboak (T. gordina: emakumezkoak 26,1 eta gizonezkoak 11,5); **16.** Obesitatearen prebalentzia doituia 0 - 5 urteko biztanlerian, OMEak haurren hazkunderako dituen patroien arabera definiturik (z-score $\geq +2$); **17.** 2 motako diabetesa duten ≥ 20 urteko pertsonen prebalentzia doituia (T. gordina: 9,8); **18.** 2 motako diabetesa izanik, azken urtean hemoglobina glikosilatuaren neurketa (HbA1c) izan duen biztanleriaren %; **19.** Azken urtean hipertentsioa diagnostikatu eta tentsio arteriala neurtu zaion biztanleriaren %; **20 eta 21.** Pertsona bat egungo heriotzatasen arabera ustez biziko den batez besteko urte kopurua.